

75 JAAR
VRJHEID

Betreft: voorstel van de Partij Renkumse Dorpen inzake het aanbrengen van een **bronzen herdenkingsplaat** aan het voormalig woonpand van de zussen Cohen of het leggen van een struikelsteen bij de Renkumse locatie.

Renkum, 24 mei 2020

Aan het College van B&W,

In het kader van 75 jaar vrijheid vragen we het college er zorg voor te dragen, dat er een herdenkingsplaat aan het voormalig woonpand van de zussen Cohen komt of als de eigenaar bezwaar heeft een struikelsteen¹ bij de Renkumse locatie te plaatsen.

Antwerpenaren kunnen via het e-loket een aanvraag indienen voor de plaatsing van struikelstenen in de openbare ruimte. De stad Antwerpen heeft daarvoor een afwegingskader goedgekeurd. **Wil het college overwegen een beleid m.b.t. struikelstenen op te zetten?**

In de gemeente Renkum zijn tijdens WO II niet alleen Esther en Betje om het leven gekomen, andere Joodse ingezetenen zijn afgevoerd naar Oost Europa en op gruwelijke wijze in diverse concentratiekampen vermoord. Hun namen staan op een bronzen plaquette op de klokkentoren in Oosterbeek.

In afwachting, John Bartels

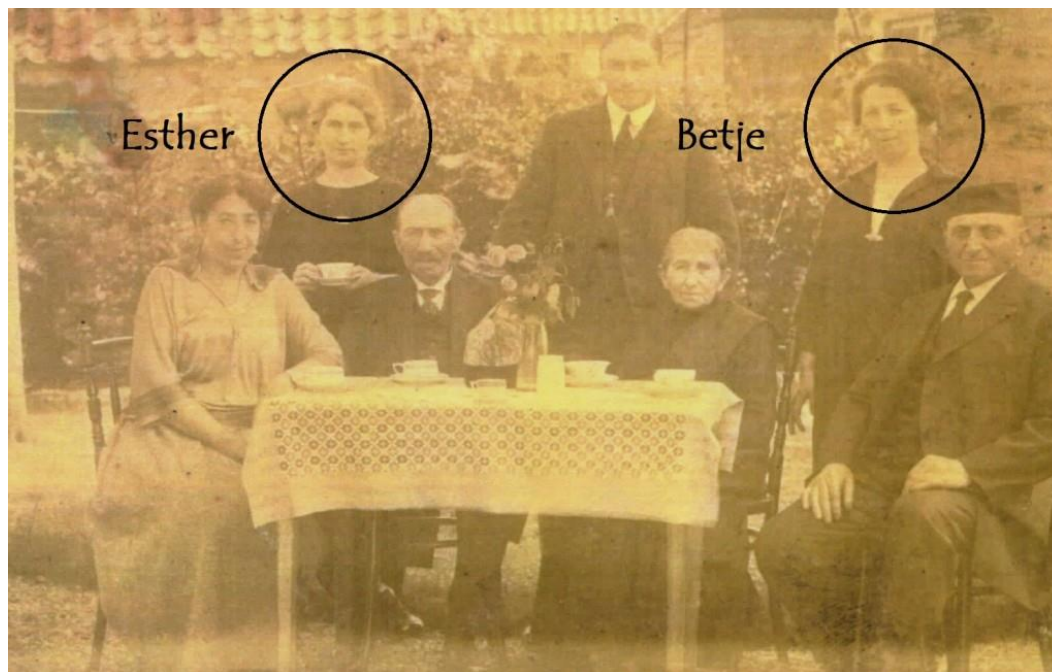
Toelichting:

Op 20 april 2011 verscheen het boek "Een lint van wanhoop" dat het tragische lot van de zussen Esther en Betje Cohen beschrijft. Nadat zij eerst vanuit Renkum naar Arnhem en daarna vanuit hun laatste onderduikadres in Doorwerth waren opgejaagd zagen ze uiteindelijk geen uitweg meer. (Zie de tekst op het boekje geschreven door Jaap Meijer).

De zussen woonden met hun moeder aan de Kerkstraat 5, hoek Achterdorpsstraat 10 in Renkum, waar ze de zuivelwinkel dreven van hun in 1933 overleden vader Salomon Cohen.

¹ Struikelstenen zijn gedenktekens die worden aangebracht voor de vroegere huizen van slachtoffers van het nazigeweld. In tegenstelling tot bijv. Antwerpen kent Renkum geen algemeen kader inzake aanvragen voor struikelstenen.

Op 20 juli 1940 vertrokken ze met hun moeder Sara (december 1941 een natuurlijke dood gestorven) naar hun respectievelijke broer en zoon Meijer in Arnhem. Het is onduidelijk waarom ze dat deden. Het deel van Renkum waar ze indertijd woonden, was niet zwaar getroffen.

De zussen hebben in de eerste oorlogsjaren in Arnhem, Oosterbeek en Doorwerth gewoon dan wel ondergedoken gezeten. Hun laatste verstekplaats was bij de familie Boelens aan de Kerklaan in Doorwerth, voordat ze verdronken. Het verhaal gaat dat de zussen op 20 april 1943, op de vlucht voor de nazi's, in de bossen van Doorwerth verbleven en vergeefs een nieuwe schuilplaats hebben gezocht. Een nichtje van de zussen heeft later verklaard dat haar tantes tijdens de onderduikperiode radeloos waren en zich opgejaagd voelden. Hoe dan ook: Op 20 april 1943 zijn Esther en Betje in de Rijn verdronken. Bij het veer van Opheusden zijn de lichamen aangespoeld. Ze waren door middel van een lint aan elkaar verbonden.....

De twee zussen liggen nu naast elkaar op de Joodse begraafplaats in Wageningen. Van de familie Cohen heeft alleen het nichtje van Esther en Betje t.w. Sonja Cohen en hun zus Roosje met haar zoon Jacques de oorlog, door onderduik, overleefd.